

מסורת הש"ס

(א) ב"מ י"ב גיטין נט.; (ב) גיטין פא. ב"מ יג.; (ג) נלקמן מו. ב"מ ה.; (ד) ב"מ קא. ועי' מ"ש בהפלאה שזכרכין ערך כסא. (ה) נפי' חוס' ב"ב ל. ד"ה לא. (ו) נ"י מהרש"א. (ז) נלקמן מה. (ח) שייך לממ"י בריש פרקין.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מהי איכא וכו' גבי הא דלמר רב פפא אי פקח הוא מייתי לי כ"ל ותיבת נחמן ותיבת שמעון נחתק; (ב) ד"ה ולמר וכו' דלית ליה עליה אלא שזועה;

גליון הש"ס

גמ' ותקנתא לתקנתא לא עבדינן. עי' לקמן דף מו ע"א חוס' ד"ה בדננין: תוס' ד"ה ואנן וכו' אם הוא חייב ואינו משלם. עי' ב"ק דף קמ ע"א חוס' ד"ה ריב: ד"ה ולבר וכו' ואם יכול אין ראה. היינו דלמדי' דלא מהפכים גדלויותא דרי' התבע לישנע כיון דשועמו איי' לספק. רק דיטול הוא להטיל שזועה עליו כמו על השטר דיטול לומר השנע לי כזה יטול והטוב להקף שזועה זו השנע ופטור. אבל אלא גדלויותא מהפכין מתפק התבע שזועמו עליו ואיך התבע לזכע כנעלי' פטור. ודלא כהמחש"א נדחק מזה:

רבינו חננאל

דמתני לה אסיפא אמר לך הכא אמר בר רב משיבינן אותו שברעת היסת משום דאיכא דאריא דממונא. פירוש עיקר. דהא הודה לו מקודם כגון הא דגרסינן בפרק חומר בקדש (חגיגה כא) א"י אליצא א"י חנינא עשר מעלות שנו כאן כו' עד מאי טעמא הראשונות דאית להו דררא דטומאה מדאורייתא גזרו בהו רבנן כו': מה איכא בין שזועה דאורייתא לשזועה דרבנן. ואמר בדרבנן אי אמר לית השבע וטול הדין עמו בדארי' (למימר) נ"א. ולמון בר רב אשי אפילו בדאורייתא מפכין. ולית הלכתא כותי. והלכתא כותיה בכל התלמוד בר מפי'כ שזועה וחזירי. וסימנך הפך לבן. והני חזירי מפורש בפרק בהמה המקשה מר בר רב אשי בענין צומת הגידין כיון דדייגי אע"ג (החזירי) ודלא חזירין: הני תרתי בלחוד לית הלכתא כותיה. ואליבא דמר בר רב אשי. מאי בינייהו ואמרין בדאורייתא אם לא ישבע נחתין לנכסיה ונחתין אותן לחובע אבל בדרבנן לא נחתין לנכסיה. ולר' יוסי דתנן בגיטין פרק הנוקיץ מציאת חרש שועה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום ר' יוסי אומר גזל גמור. ואוקימנא קסבר מוציאין אותו בדיינין. הנה אפילו בדרבנן נחתין לנכסיה.

שזועה דאורייתא. הבאה במקצת הטענה. שזועה דרבנן הא דרב

נחמן: **מיפך שזועה**. אם אמר הנתבע לתובע השזע וטול: **מיסת לנכסיה**. אם אמר איני נשבע ואיני משלם יורדין לנכסיו ונותנין לזה:

שכנגדו חשוד. הנתבע חשוד על השזועה ותנן לקמן (דף מד:) שתקנו

חכמים שיִשָּׁזע התובע ויטול: **סנקטא היא**. שזועה ענמה של היסת תקנתא היא ותקנתא שיהא תובע נשזע ונטול לתקנתא היסת שזועה שלא צאה עליו אלא בתקנת חכמים לא עבדינן ויפסיד התובע בלא שום שזועה: דפליגי עליה **דרכי יוסי**. גבי מציאת חרש שזטה וקטן: **נקטיה לנוכסיה דלשזקיה לגלימיה הוא**. אחוזו צדיקו התלוים בו עד שיתן לו תלית שעליו כלומר כיוון דמשמתין ליה לעולם עד דלתיב ליה לית לך למיתת לנכסיה עדיף מהא. כל דכר תלוי צמחוצר קרי ליה כזכא כדאמר אזול גרמא וממיה לכזכא ואמר תמרי באלו הן הגולין (מכות דף טז.): **עד דמטי זמן נגדיה**. לבתר תלתין יומין כדאמרין רב מנגיד אמאן דמשהי שמתיה דרבנן עליה תלתין יומין בהאשה נקית (קדושין דף יב:): **אשזעב לי**. דלא פרעתיך:

וי מה צין זה. שלא פגס שטרו לפוגס שטרו דתנן (כתובות דף פז.) הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא שזזועה כיִד היתה כתובתה אלק וזו והוא אמר התקצלת כתובתיך והיא אומרת לא התקצלתי אלא מנה הואיל ומודית צמנה פוגמת את שטר כתובתה ולא תפרע השאר אלא שזזועה דליכא למיסמין מו אשטרא דליכא למימר טפי קיבלה והשאת דאמרת משזיעין לו מה יפה כמו משאס פגס את שטרו: **הסס**. גבי פגס את שטרו אע"ג דלא טעין לזה אשתבע לי אלא אומר פרעתיך טעינין ליה אגן ואמרין לבזעל השטר השנע: **משלת**. מפשיט: **לא מוזדקקין ליה**. להשזע דמחוי דחשדין ליה ולא לגבות לו דהא אמר ליה אשתבע לי דלא פרעתיך: **נפסיו לך פטור**. אף משזועה ומיזה שזועת היסת איכא: **והא הכא כיון דפנעיה צעדים**. והודה לו בפניהם כמאן דאחזיפה צעדים דמי:

נתמיו

יהודה אמר רב אסי המלוה את חבריו בעדים צריך לפורעו בעדים כי אמריתה קמיה דשמואל **אמר לי** יכול לומר לו פרעתך בפני פלוני ופלוגי והלכו להם למדה"י תנן מנה לי בידך **אמר לו** הן לאחר **אמר לו** נתתיו לך **פטור והא הכא** כ"כיון דתבעיה בעדים כמאן דאחזיפה בעדים דמי וקתני פטור

יכול אין ראיה לרב האי משם ועוד **דלא דמי** דזההיא דלקמיה ודאי תקנו רבנן משום דשמיחא דמתרמי וזמין טובא דצמת דפרעיה אשתמי שטרא **צדיה** כדאמרין בפ"ק דב"מ (דף טו:) אשתמוטי דקא משתמיט דלמר ליה למחר יתיבא לך השתא לימיה גבאי אי נמי אפשטי דספרא זייר ליה אבל לגבי שזועה דאורייתא למת להם לתקן שיכול להופכה והשתא ההיא דלקמיה אחיא אפי' כמאן דפליג אמר בר רב אשי ורבינו יתחק מנא בתשובות קדמוניות דלא מפכינא שזועה דאורייתא וכן כ"ג וצסדר תנאים ואמוראים דהלכתא כמר בר רב אשי בצוליה הש"ס בר ממיפך שזועה ואודיתא אף מה שכתב צסדר תנאים ואמוראים דמיפך שזועה כגון שהיה המחויב שזועה חשוד וקאלמר מר בר רב אשי דמפכין אכנגדו אין נראה דבחשוד לא איירי אלא בצמוך דלמר איכא צינייהו שכנגדו חשוד אלא כפירוש הקוטרס דלמר נתבע לתובע השזע וטול ור"ח נמי פסיק דהלכתא כותיה ככל הש"ס בר ממיפך שזועה וחזירי וסימנך הפך לבן וחזירי צפ' צהמה המקשה (חולין דף עו: ושם) גבי זומת הגידין דקאלמר זייגי אף על גב דלא חזירי: [ועמ"ש צס"ד על הגליון סנהדרין דף טז: במסופות ד"ה מר צריאן].

וְלָרַבִּי יוֹסִי דַּאֲמַר בַּדְּרָבָנָן גַּמִּי נַחְתִּינָן. קאת מימנה דרבנן נמי לא איירי אלא בההיא דלא הוי גזילה אלא מפני דרכי שלום אבל היכא דהוי גזל גמור מודו נחתין לנכסיה וה"נ היכא דליכא שזועה דרבנן: **וְכִי מַה בֵּין זֶה לַפּוֹגֵם שְׂטָרוֹ**. וא"ת תקשה ליה אמתני"י דהזא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשזועה וטעמא משום דלמא אי הוה אצוהון קיים הוה טעין ואמר אשתבע לי אלמא מצי משתבע ליה ומיזה נראה דטעמא לאו משום הכי הוא דלפי' לא מצי אצוהון טעין טעינין לימתי דצפרק הכותב (כתובות דף פו: ע"ש) אמרין כתב לאשתו נקי נדר נקי שזועה לא תפרע מן היתומים אלא בשזועה אלמא עבדו רבנן תקנתא לימתי אפי' במקום שאין האז יכול להשזיע:

יֵאֵינִי לָךְ בִּידֵי אֲבִי אֲבִי שְׂטָרָא בְּסָף פְּטוֹר. מהשתא הו"ל לרב לאפלוגי [ר"ג] דפליג צסיפא בשטעטנו חטין והודה לו בשעורין ולשמואל דלעיל שתי כסף יש לי בידך והלא אומר אין לך בדיי כו' אלא נטר עד לבסוף ופליג אכולהו ואיך דלקדק אמאי צריכי כל הנך ואיכא מינייהו דמתי איירי:

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

מא. ובאין דתני אסיפא כו'. אור"ת השתא דלא איתמר הלכתא

כחד מהנך לשיני היכא דליכא דררר דממונא לא משזענין ליה מספק דהמע"ה וואעפ"כ לא היה מוחה צדיינים המשזיעין וקאת נראה להשזיע דליכא דלמרי טפל ללשון ראשון כמו שאומר ריב"א מיהו אור"ת דאלוין בתר המיקל וכן משמע בפ"ק דב"מ (דף ה.) גבי ההוא רעיא דמיימיה הסם מילתא דר"ר ארישא דמתני' ור"ת דוחא דליכא למימר דהתם רישא דמילתא נקט ומסיפא פריך דמשזענין ליה היכא דליכא דררר דממונא דהתם נמי איכא דררר דממונא ועוד דהא איכא סהדי דלכל תרי מינייהו ורב האי גאון פירש דלא משזענין ליה אלא משמתין ליה על תנאי שהיא בשמתא *אס הוא חייב ואינו משלם: **מאי איכא בין שזועה דאורייתא לשזועה דרבנן**. צפ' הכותב

(כתובות דף פח. ושם) גבי הא דלמר רב (ב) נחמן אי פקח שמעון מייתי ליה לידי שזועה דאורייתא פירש בקונט' דפקא מינה דדלאורייתא צני למיינקט חפלא צדיה וצדרבנן לא צעי ואין נראה דההיא נפקותא לא אמרין הכא ועוד דצפרק השולח (גיטין דף לה. ושם) גבי אלמנה דקאלמר אדרה צבתי דין ואשזעה חוץ לבז"ד פי' בקונט' גופיה דבז"ד לא צעי אשזזועי משום דצעי אנקוטי חפלא צדיה אף על גב דשזועה דאלמנה שזועה דרבנן היא וצריש שמעתתא דהכותב (כתובות דף פז: ושם) פירש נמי צקוטרס גבי הא דסבר רמי בר חמא למימר שזועה: דאורי' דפקא מינה לאפוכי שזועה: **וְלָמַר בַּר רַב אַשִּׁי דַּאֲמַר בַּדְּאֻרִי'** **נָמִי מַפְכִּינָן**. ריבין פי' צסם הקוטרס דהלכתא כותיה דקיימא לן כמר בר רב אשי צמיפך שזועה וכן בתשובת רבינו גרשון מאור הגולה וכן רב האי גאון והציר ראיה דהלכתא כותיה מדקאלמר לקמיה האי מאן דמפיק שטרא על חצריה אי אמר ליה האיך אשתבע לי דלא פרעתיך אמרי' ליה זיל אשתבע ליה ומה התם דאית ליה עליה ממון גמור מדלאורי' יכול להפך עליו שזועה היכא דלית ליה (ט) אלא שזועה דאורייתא לב"ש דמצי א"ל אשתבע לי את ולפי דצדיו מאן דפליג אמר בר רב אשי כ"ש דפליג אדלקמיה מיזה הגאונים נחלקו בההיא דלקמיה אי אמר ליה אשתבע לי דלא פרעתיך אס יכול איך לחזור ולומר אשתבע לי את ותפטר *ואס

אשתמי שטרא שזועה וחזירי וסימנך הפך לבן וחזירי צפ' צהמה המקשה (חולין דף עו: ושם) גבי זומת הגידין דקאלמר זייגי אף על גב דלא חזירי: [ועמ"ש צס"ד על הגליון סנהדרין דף טז: במסופות ד"ה מר צריאן].

וְלָרַבִּי יוֹסִי דַּאֲמַר בַּדְּרָבָנָן גַּמִּי נַחְתִּינָן. קאת מימנה דרבנן נמי לא איירי אלא בההיא דלא הוי גזילה אלא מפני דרכי שלום אבל היכא דהוי גזל גמור מודו נחתין לנכסיה וה"נ היכא דליכא שזועה דרבנן: **וְכִי מַה בֵּין זֶה לַפּוֹגֵם שְׂטָרוֹ**. וא"ת תקשה ליה אמתני"י דהזא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשזועה וטעמא משום דלמא אי הוה אצוהון קיים הוה טעין ואמר אשתבע לי אלמא מצי משתבע ליה ומיזה נראה דטעמא לאו משום הכי הוא דלפי' לא מצי אצוהון טעין טעינין לימתי דצפרק הכותב (כתובות דף פו: ע"ש) אמרין כתב לאשתו נקי נדר נקי שזועה לא תפרע מן היתומים אלא בשזועה אלמא עבדו רבנן תקנתא לימתי אפי' במקום שאין האז יכול להשזיע:

יֵאֵינִי לָךְ בִּידֵי אֲבִי אֲבִי שְׂטָרָא בְּסָף פְּטוֹר. מהשתא הו"ל לרב לאפלוגי [ר"ג] דפליג צסיפא בשטעטנו חטין והודה לו בשעורין ולשמואל דלעיל שתי כסף יש לי בידך והלא אומר אין לך בדיי כו' אלא נטר עד לבסוף ופליג אכולהו ואיך דלקדק אמאי צריכי כל הנך ואיכא מינייהו דמתי איירי:

תויבתא

בתחלת שנים אחזין בטלית תני ר' חייא מנה לי בידך והלא אומר אין לך בדיי ועדים מעדיין אותו שיש לו עליו ג' וזה ישלם (עליו) ג' וישבע על השאר וק"ל כר' חייא: (ב) וקשיא לן הא דתנין בתוספתא היה טוען מנה בבז' וכפר ובאו עדים והעידו שחייב לו חמישים וזו הרי זה משלם ופטור על ההשבעה. ואם היה עד אחד מעידו הרי זה נשבע על הכל: **מתני'** מנה לי בידך א"ל הן למחר אמר לו נתתו לי נתתיו לך פטור:

עין משפט ונר מצוה

בג א מיי פ"א מהל' טוען הלוי סמג עשין זה טוש"ע חור"מ סי' פו פ"א:

בב ב מיי שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ט: **בג** ג מיי פ"ז מהל' אביה הל"ב סמג עשין עד טוש"ע חור"מ סי' רע סעיף א:

בב ד מיי פ"ב מהלכות טוען הל"ד סמג עשין זה טור ש"ע חור"מ סי' כז סעיף ז וסריא:

ה נמיי פ"ב מהל' טוען ונטען הל' יז:

בז ו מיי שם פ"א הל' ה סמג שם טור ש"ע חור"מ סי' פו סעיף ט: **בז** ז מיי פ"ד מהל' מלוה הלכה ב סמג עשין דז טור ש"ע חור"מ סי' פב סעיף ב:

בז ח מיי שם הלכה א סמג שם טוש"ע חור"מ סי' פד סעיף א: **ט** י מיי שם הלכה ב סמג שם טוש"ע חור"מ סי' פב סעיף ו:

מוסף רש"י

גזל גמור מדבריהם. מפני דרכי שלם (ב"מ יב.) אפילו לר' יוסי לאו גזל דאורייתא הוא (גיטין סא.) לטמאי נפקא מינה. מדרי יוסף, הא אלא לאשמועינן דהאמירו חכמים בתקנתן כגזל גמור (ב"מ יב.) להוציאו בדיינין. לרבינן לא נפיק צדייט ומיזה לר' יוסי גזל מעליל לא הוי לפסל לעדות ולעצור עליו בלא (גיטין סא.) ותקנתא. דשכנגדו יסבע ויטול דהויא נמי תקנתא, דמן הסורה מי שעליו לשלם הוא יסבע ויפטר מן ההשלטון ואין נשבע ונטול מן הסורה, ואותן המעיין בשזועות (מד:) תקנת חכמים הן ולשזועה דאורייתא עבדו רבנן תקנתא, אבל תקנתא לא עבדינן (ב"מ ה.).

רבינו חננאל (התש"ך)

רבנן לי' יומין ולא קא חבע ליטמיה. והא דרב מפורש ביבמות פרק רבן גמליאל: אמר רב פפא האי מאן דמפיק שטרא אחבריה וטען דפריע הוא לאו כל כמיניה. אלא אמרין ליה זיל פריעה ואי אמר ליה ליטבע לי דלא פריעתה מחייבין ליה לאשתבועי ליה והני מילי בדטען הלוח ואמר ליטבע לי אבל אנן לא טעינין ליה כי היכי דשטענין על הפוגם שטרו: ואי צורבא מרבנן הוא האי דמפיק שטרא אחבריה לא מוזדקקין ליה ללוה כר טעין ליטבע לי: **תוספתא** (פ"ה) מנה לי בידך אין לך ביד. וכן ה'טוען היה לך בידו ונתתיו לו או שיש לי בידך במנה כסות במנה פירות פטור: מנה לאבא בידך אין לו בידו או נתתיו לו או שיש לי בידו במנה כסות במנה פירות: מנה לי ביד איבך אין לך בידו כלום או נתנו לך או שיש לו בידך במנה כסות במנה פירות פטור.

בתחלת שנים אחזין בטלית תני ר' חייא מנה לי בידך והלא אומר אין לך בדיי ועדים מעדיין אותו שיש לו עליו ג' וזה ישלם (עליו) ג' וישבע על השאר וק"ל כר' חייא: (ב) וקשיא לן הא דתנין בתוספתא היה טוען מנה בבז' וכפר ובאו עדים והעידו שחייב לו חמישים וזו הרי זה משלם ופטור על ההשבעה. ואם היה עד אחד מעידו הרי זה נשבע על הכל: **מתני'** מנה לי בידך א"ל הן למחר אמר לו נתתו לי נתתיו לך פטור:

^[1] ככר הקשה בש"ס צ"מ דף ה' כעין קושא' וזו ע"ת מצרייתא דמתי אצוה דרכי אפטוריין וטעין דר"ת מנה הוא ופליג ודברי רבינו צ"ע

עין משפט
גַּר מִצוּחַ

נא א מיי פֿירא מל' מלוה הלאַ סמג עשן זג טוש"ע חור"מ ס' ע ס"א:

גב ב ג מיי שס פט"ו הלאַ סמג שס טוש"ע שס קט"ף ג:

גג ד מיי שס טוש"ע שס פט"ף ד:

גד ה טוש"ע שס ס"ה: **גה** ו מיי פ"ו מהלכות טוען הל"ג סמג עשין נה טוש"ע חור"מ ס' עט קט"ף א:

גו ז מיי שס הל"ד סמג שס טוש"ע שס ס"ה: וס' קטו קט"ף ג:

רבינו חננאל

אמר רב יהודה אמר רב אסי המלוה את חבריו בעדים אין צריך לפרועו בעדים. ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפרועו בעדים ושמואל אמר יכול לומר לו פרעתוך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים: ואקשנין על שמואל והתנן מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני עדים למחר א"ל תנהו לי נתתיו לך חייב מפני שצריך ליתנו לו בעדים: ופריך תנאי היא דתניא בעדים פרעני כו'. ואסיקנא משמיה דרבא המלוה את חבריו בעדים אין צריך לפרועו בעדים ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפרועו בעדים. ואם א"ל פרעתוך בפני פלוני ופלוני והלכו להן למדינת הים אינו לו נאמן: ההוא דאמר לי לחבריי כי פרעת לי פרעין בפני ראובן ושמעון טען דפרעני בפני אחרינא. אמר רבא להכי א"ל ראובן ושמעון כי דלא לידחייה. מסכתבא דל טעין פרעתוך באנפי סהדי אחריני והלכו למדינת הים אבל אי איתנהו ומסדיה דפרעיה. [נ"א]

אמר רבא דלא מהוינני: ירושלמי מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני פלוני ופלוני א"ל נתתיו לך בפני פלוני. אתא עובדא קמי רבי אמר יבואו פלוני ופלוני ויעידו. הבא לידון בשטר ובחזקה רבי אומר ידון בשטר רשב"ג אומר בחזקה: מעשה בא לפני ר' חייא והורה כרשב"ג (ז קשיא דר' אדרי' לא איתנהו לא רצה רבי אלא לעמוד על אמתת הדבר: המחזיק מחמת אונס ונמצא פסול בטלה החזקה: ההוא דאתא קמיה דרב וטען על חבריה חטין ושערין ורובסמין. ואמר ליה המתן עד דיגלגל עלך כל מאי דבעי. ובסיפא את

מא:

תיובתא דרב אסי. אצל לשמואל ניחא דמאי לפרש דה"ק נתמיו לך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים ולמאי דמפרשינן דלשמואל נאמן לומר פרעמך זיני וצין עמךך זמגו דאי צעי אמר פרעמך בפני פלוני ופלוני אחי שפיר טפי:
תיובתא דשמואל^א. תימה מאי קושא דלמא נתמיו לך

שלא בעדים קאמר ולהכי חייב וי"ל דשמואל הכי קאמר מתוך שיכול לומר פרעמך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים כי אמר נמי פרעמך זיני וצין עמךך נאמן זמגו ומיהו רז פפא בזמןך ודאי לית ליה האי מגו דהא קאמר בזמןך נרץ לפרועו בעדים ונרץ לדחוק לפי זה דפליגי רז פפא ושמואל בדצרי רבי יהודה זן בתירא ועוד יש לתמוה לגמרא שהקשה לשמואל מסיפא דמתני' מנ"ל לפרש דצרי שמואל כך מאחר שרז פפא לית ליה האי סבא לכן נראה שהמקשה משמע ליה דמפני שרץך ליתן לו בעדים משמע שרץך לצרר שפרעו בעדים וקנת משמע כן בכל הסוגיא: **ורב פפא** משמיה דרבא **אמר אין צריך לפרועו בעדים.** אר"ת כן הלכה דהא אמר רבי אבא בגט פשוט (ב"ב דף קט.) וקיימא לן המלוה את חבירו בעדים אין נרץ לפרועו בעדים וכן רבא ורמי זר חמא ס"ל הכי זריש כל הנשבעין (לקמן דף מה:). **אור' פרעיה באפי סהדי אחרני.**

פי' בקונטרס זה אומר עדי שקר הם ואס תאמר ואין נאמן לומר שמשקרין יש לומר דכיון דלמר באפי ראובן ושמעון צעי למימר מהימנות לי כל היכא דלמרת לא פרען עד דפרענא באפי ראובן ושמעון כדלקמן ומיהו הא דקאמר בזמןך להכי קאמר באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא לידחייה לא אחי שפיר לפירושו דמה דיחוי שייך כיון דמיייתי סהדי וה"ל למימר כי היכי דלא למיפטר אי אייתי סהדי אחרני לכן נראה לר"י דמייירי דקאמר פרעמך באפי סהדי והלכו להם למדינת הים ויש פירושים שכתבו זמן כן וגם ר"ת פירש כן:

הא אנא והא רב ששה. דזימנא^א בעלמא הוא דקא מהדר ליה ולא משום דנרץ לקייס תנאו: **כל האומר לא** א"יתי בו'. ואצי לית ליה והא דתנן למחר אמר לו תנהו לי אין לך זידי חייז וטעמא דכיון דלמר לא לוח הוא כמודה שלא פרע הסם ליכא עדים דלמרי פרעו כי הכא ולחכי אצי גופיה אית ליה צפ"ק דב"ב (דף ו. ושס) דכל האומר לא לויית כו' כיון דליכא עדים שפרע וא"ת אמאי לא מתרלינן הכא דצוריה לא לויית כלומר לא עמדתי צהלואתי אלא פרעתי כמו צפ' אמרו לו (כריתות

יז.) גזי לא נטמאתי דמתרלינן דצוריה לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי ואומר ריב"א דהכא לא קאמר לא לויית אלא להד"מ דלא שייך לתרוצי לישניה אצל צפרק הכותב (כמוכות דף פח.) קשה דקאמר אצל אמרי יממי אמר לנו אבא לא לוייתי נפרעין מהם שלא בשבועה דכל האומר לא לוייתי כו' ויש לומר דהאז היה יכול לטעון ולתרוץ דצרי אצל ליטומים לא טענינן מילתא דלא שכיחא ועוד יש לחלק דהכא כשטוענין עליו צבית דין יש לו להשיב צענין שיפטר ואין לנו לתרוץ דצרינו: **כל מירתא דלא רמיא ע"יה דאינש לאו אדעתיה.** מימה זגט פשוט (ב"ב דף קט.) גזי עובדא דרב ינחנן צר יוסף דהוה מסיק זוזי צרכי אבא מסיק אף על גב דהמלוה חזירו בעדים אין כו' כי טעין ואמר פרעתי בפני פלוני ופלוני ויצאו פלוני ופלוני ויעידו ואמאי הא אמרינן לאו אדעתיה וי"ל דרצא סבר ליה

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

נחסינו לך חייב. לפרוע: **צעדים הלויסין.** קס"ד בשעת הלואה קאי ואמר ליה ראה שצעדים הלוימך ואף אסה אל תפרעני אלא בעדים: **דלמא בשעת סביעה קאמר.** כשתצטו צב"ד וזה אומר פרעמך אמר לו והלא בעדים הלוימך בעדים הוה לך לפרועני ולא אמר לו

כן בשעת הלואה ומשום הכי פטר ליה ר' יהודה זן בתירא: **אול פרעיה באפי סהדי אחרני.** וזה אומר עדי שקר הם: **ואיניסו.** מיד המלוה: **לחוי פקדון זידי.** ואיני עליהן אלא שומר חנם שלא קבלתים בתורת פרעון: **כיון דקא מודית.** דקבלתינהו וזה לא בתורת פקדון מסרם לך הוי פרעון * ודברים שהיו בלצח אינם דברים: **דיוצי ופרע.** אותה הלואה שזה כופר ודאי לוח אותה באותו היום אצל לאחר זמן פרעיה: **כאומר לא פרעסי דמי.** דכיון דלא לוח לפי דצורו לא פרע והרי יש עדים שלוה נאמנין הם על הלואה ואינן נאמנין על הפרעון דהודאת בעל דין כמאה עדים: **דמסיקנא צך.** שאני נושה צך: **לא היו דברים מעולם.** לא פרע לפינוי וזה אומר או צפנייהם או שלא צפנייהם פרעתיך: **הוחזק כפרן.** ואינו נאמן אפילו בשבועה לומר פרעתיך שלא צפנייהם שהרי אמר פרעמך צפנייהם ונמנא שקרן: **כל מלתא דלא רמיא עליה דאינש.** כגון זה שלא היה לו לומר פרעמך בעדים שלא אמר לו זה בשעת הלואה בעדים פרע לי הלכך לא שס לבו לזכור אס בעדים פרע אס שלא בעדים ואמר בעדים פרעמך ולאו אדעתיה ואינו הוחזק כפרן בכך: עפאי

בפני פלוני והלכו להם למדינת הים ^אנאמן: סימן ראוב"ן ושמעון"ן דתנ"ו הלכת"א יזפ"י ופר"ע פלוני ופלוני עפצ"י סמרא"י בהימנות"א כבי תרי: ההוא דא"ל לחבריה כי פרעתין פרעין לי באפי ראובן ושמעון אול ופרעיה באפי תרי מעלמא אמר אביי באפי בי תרי אמר ליה באפי בי תרי פרעיה אמר ליה רבא ילהכי קאמר ליה באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא נדחייה ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי באפי בי תרי דתנו הלכתא אול פרעיה בין דיליה לדיליה איתניסו הנך זוזי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבולי קבלתינהו מיניה דרך פקדון ואמינא ליהוי גבאי פקדון עד דמתרמו בי תרי דתנו הלכתא ומקיים תנאיה א"ל ה"כיון דקא מודית דודאי שקלתינהו מיניה פרעון מעליא הוי אי אמרת לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא אנא ורב ששת דתנינא הלכתא וספרא וספרי ותוספתא וכולא גמרא ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי מאה זוזי דאזויפתך אמר ליה לא היו דברים מעולם אול אייתי סהדי דאזופיה ופרעיה אמר אביי מאי ניעבוד אינהו אמרי אזופיה אינהו אמרי פרעיה רבא אמר ^דכל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי מאה זוזי דמסיקנא כך א"ל לא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אמרי לא היו דברים מעולם סבר רב ששת למימר הוחזק כפרן אמר ליה רבא ^טכל מילתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זוזי דמסיקנא כך א"ל ולא פרעתיך מאה קבי עפצי

יז.) גזי לא נטמאתי דמתרלינן דצוריה לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי ואומר ריב"א דהכא לא קאמר לא לויית אלא להד"מ דלא שייך לתרוצי לישניה אצל צפרק הכותב (כמוכות דף פח.) קשה דקאמר אצל אמרי יממי אמר לנו אבא לא לוייתי נפרעין מהם שלא בשבועה דכל האומר לא לוייתי כו' ויש לומר דהאז היה יכול לטעון ולתרוץ דצרי אצל ליטומים לא טענינן מילתא דלא שכיחא ועוד יש לחלק דהכא כשטוענין עליו צבית דין יש לו להשיב צענין שיפטר ואין לנו לתרוץ דצרינו: **כל מירתא דלא רמיא ע"יה דאינש לאו אדעתיה.** מימה זגט פשוט (ב"ב דף קט.) גזי עובדא דרב ינחנן צר יוסף דהוה מסיק זוזי צרכי אבא מסיק אף על גב דהמלוה חזירו בעדים אין כו' כי טעין ואמר פרעתי בפני פלוני ופלוני ויצאו פלוני ופלוני ויעידו ואמאי הא אמרינן לאו אדעתיה וי"ל דרצא סבר ליה

כמ"ד

מסורת הש"ם

א) כמוכות יח. צ"ב קע. [קדושין מג:]. ב) [קדושין יג. טו"ז]. ג) עי' מיי פט"ו מהלכות מלוה הל"ב דגרים אטו נאמן, ד) כמוכות פח. צ"ב ו. ה) [לעיל לד: טו"ז].

גליון הש"ם

רש"י ד"ה כיון דקא מודית וכו' ודברים שהיו בלבך. וי"כ הלכין ס' קו אצל צעניי אין מוכן לי דאף אס הוו דברים מ"מ כיון דזה טען לו פרעון הוי פרעון ואין כח המלוה לומר שלא יהיה פרעון רק פקדון:

מוסף רש"י

כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי. דכיון דלמר לא לוח מודה הוה אלא פרע, והכי טעך מוכיח עליו שלוח (כתובות נחפ).

רבינו חננאל (המשך)

משתבץ ליה: ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי פרען באנפי סהדי דתנו הלכתא פרעיה ואיתניסו וזוי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבלתינהו ולא בתורת פרעון אלא בתורת פקדון עד דפרען באנפי דתנו הלכתא: א"ל רב נחמן כיון דקא מודית דקבלתינהו מיניה פרעון הוי מאי בעית לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא אנא ורב ששת דתנינן הלכתא וכוליה תלמודא דלפרען קמן: ההוא דא"ל לחבריה הב לי זוזי דאזויפתך א"ל לא היו דברים מעולם. אתו סהדי דאזופיה ופרעיה אמר רבא כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי וחייב: ההוא דא"ל לחבריה הב לי מאה זוזי דמסיקנא כך. א"ל ולא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אתו פלוני ופלוני ואמרו לא פרעו בפנינו אמר רב ששת הוחזק כפרן. רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה. פירוש העידם כיון דלא רמיא עליהו לאו אדעתיהו. והן ששכחו וטענתיה דלוח טענה היא: ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זוזי דמסיק כך. א"ל ולא פרעתיך ק' קבי